దాగిలి మూతలు

ఆదంతా అనుకోకుండా అకస్మాత్తుగా జరిగింది. మధ్యాహ్నం నిద్ర నుండి లేచి ఆవులిస్తూ వెళ్ళి గోడనున్న అద్దంలో ముఖం చూసుకున్నాడాయన. నుదుటిమీద సన్నటి గీతలు, నల్ల వెంట్రుకల మధ్యలో తెల్లవి, కళ్ళక్రింద కాకిపాదం ఆకారం గీట్లు—నిజంగా కనబడినంత ముసలితనం, తనలో వుందా అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో వారు వృద్ధులుగా కనపడతారంటారు. ఆ ఉదయమే రామదాసు మాస్టరీ ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చాడు. ఇందుకు వో విధంగా సంఘాన్ని మరమ్మత్తు చెయ్యాలన్న ఉబలాటమే కారణం. స్కూలు నిర్వాహక వర్గంవారు, పాఠశాల అభివృద్ధికై పోగుచేయబడ్డ విరాళాలను తమ స్వంతానికి వాడుకుంటున్నారన్న సంగతి బైట పెడతానని బెదిరించాడు. అందుకు సమాధానంగా నాస్తికత్వం, స్వేచ్ఛా ప్రేమ బోధించి పిల్లల్ని పాడుచేస్తున్నాడన్న మిషపై యీయన్ని ఉద్యోగం నుండి తొలగించడానికి నిర్వాహక వర్గంవారు సమకట్టారు. ఈతని దగ్గర తన ఫిర్యాదు రుజువు చెయ్యగల బలమైన నిదర్శనాలేవీ లేవు. ఇదివరకే తన వింత భావాలపైనా అభిప్రాయాలపైనా వ్యాఖ్యానాలున్నాయి. ఇప్పుడు పెర్రివాడుగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఏ కొద్ది మంది విద్యార్థులో తప్ప తన వాదాన్ని బలపరచేవారు లేరు. రామదాసుకి రాజీనామా యివ్వక తప్పింది కాదు. అతని వయసు నలభై ఎనిమిది కావొచ్చు. కాని యింక స్కూలు మాష్టర్ని మాత్రం కాను, అమ్మయ్య అనుకుంటూ అద్దంలో బింబాన్ని వెక్కిరించాడు.

గది మూలనున్న పాత కర్రపెట్టి అద్దంలో కనిపించింది. వెళ్ళి ఆ పెట్టి తెరచి అందులో వొస్తువుల్ని పరిశీలించసాగాడు. వివాహమైన

కొత్తలో తను కల్యాణికి వ్రాసిన ఉత్తరాలు కొన్ని చూశాడు. ఒకదాన్ని తీసి చదివాడు. ఆనాడతనిలో వున్న శృంగార శక్తులు, రసికత్వం, ఆశ్చర్యం కలుగజేశాయి. అదంతా వృథా. కల్యాణిలో ప్రేమోద్రేకం శూన్యం. తనకేమీ పట్టనట్లు, అక్కర్లేనట్లూ యితనివద్ద నుండి ఏదో కొంత దాచినట్లు వుండేది. నిప్పుకణంపై మంచుకణం పడినట్లు యితనిలో ఉద్వేగం చప్పబడి మెల్ల మెల్లగా అనుమానానికి దారితీసింది. ఆరు సంవత్సరాల దాంపత్య జీవితం అసూయతో నిండిపోయింది. ఆమెకి సంతానం కలగపోవడం, యితని చికాకుకి మరో కారణం. అతనిలో లోటు తెలుసుకోవాలంటే మరో పెళ్ళి చేసుకోవాలి. ఇద్దరి భార్యలతో కాపరం మాటలు కాదు. రామదాసు వయస్సు అప్పటికి ముప్ఫై రెండు. ఆ వీధిలోనే మరో అమ్మాయితో స్నేహం కుదిరింది. ఈ విషయం భార్యతో చెప్పివేశాడు. ఆమె తగవులాడేది. ఆమెపై అతనికున్న అధికారానికి చిహ్నాలుగా వుంటున్న యీ తగాదాలు అతనికి సంతోషాన్ని కలుగజేసేవే అనాలి.

కొద్దినెలల్లో కల్యాణి న్యుమోనియా వ్యాధికి గురైంది. పరామర్శించడానికి వొచ్చిన బంధువుల్నీ, స్నేహితుల్నీ చూస్తే రామదాసుకి మండిపొయ్యేది. వాళ్ళల్లో ఎవరో ఒకరితో ఆమెకి చెలిమి ఏర్పడివుండాలి. ఎవరో తెలుసుకోలేక పిచ్చెత్తినట్లుగా వుండేది. కొన్ని రోజుల్లో కల్యాణి చనిపోయింది. మళ్ళా పెళ్ళికి స్వతంత్రుడేకాని, ప్రేమించిన పిల్లకి మరొకరితో వివాహం జరిగి కాపరాని కెళ్ళిపోయింది. ఇదంతా జరిగి పదిహేను సంవత్సరాలైంది. అతను మళ్ళా ప్రేమించడం జరగలేదు. వొంటిగా జీవితం గడుపుతూ, విషాదంలో ఒక వెర్రి ఆనందాన్ని అనుభవిస్తూంటాడు. అతని వైవాహిక జీవనం భగ్నమయింది. గనక వివాహంలో విసుగుతప్ప మరేమీ లేదంటాడు.

మిగతా విషయాలపై అతని అభిప్రాయాలు, అనుభవాన్ని అనుసరించే వున్నాయి. దేశంలో జనాభాన్ని పెంచడమే కాకుండా, సంతానం

యాతనంటాడు. పురుషులంతా దగాకోర్లు, స్త్రీలంతా చెడ్డవాళ్ళు. ఈ వెర్రి విపరీత పరిణామం పొందకుండా ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో నిమగ్నుడై అంతర్యాన్ని దిగమింగ గలిగాడు. అపనమ్మకపు సిద్ధాంతాలు అతని బోధ నలకి పదునిచ్చాయి.

ఉత్తరాలు పెట్టేసి, రామదాసు ఫోటోగ్రాఫ్‌ల ఆల్బమ్ తీశాడు. అది ఎవరో యిచ్చిన పెండ్లి బహుమానం. పెళ్ళినాటి ఆ పటంచూస్తే అతనికి దిగులేస్తుంది. అప్పుడు సన్నగా నాజూకుగా వుండేవాడు. అతనే యిత నంటే స్నేహితులు ఆశ్చర్యం ప్రకటించేవారు. గోడనుంటే చూసేవారు యిట్లాంటివనడం, తను బాధపడటం జరుగుతుందని. దాన్ని లోపల పెట్టే శాడు. అతను, పదిహేనేళ్ళ వయస్సులో తీసుకున్న మరో ఫోటో వుంది. అమాయకంగా కనబడే పెద్దకళ్ళు అవీ - విద్యార్థి దశలో ఫోటో అది. అమాయకత్వంతో వొచ్చే ప్రశాంతత అతని మనస్సులో లేకపోవడం చిత్రంగా తోస్తుంది. తనేదో పాపం చేశానన్న స్ఫురణ పదే పదే అతన్ని అవహిస్తుంది. అది చాలా స్వల్పవిషయం.

కల్యాణి నిమోనియాతో మంచాన పడినప్పుడు, వైద్యుని రప్పించ డంలో కాస్తంత ఆలస్యమైంది. జబ్బుఅల్లా పరిణమిస్తుందని అతనను కోలేదు. ఆమెకూడా ఫరవాలేదంది. డాక్టరు యీ ప్రస్తావన తేలేదు. ఆమె చనిపోయింది - అందుకతను బాధ్యుడన్న అనుమానం వొదలదు. గిట్టని వారు కొందరు భార్య పోవడం ఏర్పాటుగానే వుందన్నారు. ఈ అనుమా నాన్నుండి పారిపోలేదు. ఆల్బమ్ మూసేసి, దానిపై ఏదేన కప్పుదామని లోపల తడుముతుంటే, నాటకం దుస్తులు బయటపడ్డాయి. చిన్ననాటి నాట కాల సరదాల్ని జ్ఞాపకంచేసే సరంజామ అదంతా. మస్లిన్‌లో కుట్టిన రాజు వేషంకోటు, మంత్రివేషం పాగా, ముని వేషం కాషాయి జుబ్బా, గడ్డాలు- యివన్నీ మాసి, చినిగి అల్లాగే వుండిపొయ్యాయి. పాఠశాల వార్షికోత్సవం నాడు పిల్లలు నిర్వహించే నాటకాలు అతను చూసేవాడు. అతనూ అప్ప

దప్పుడు వో వేషంధరిస్తుండేవాడు- నారదుడు, అతని అభిమానపాత్ర. రామదాసు తను గొప్ప నటుడై పోవాలనుకునేవాడు. నటుడుకి కావల్సిన లక్షణాలతనిలో వున్నాయని నమ్మకం. అతని జీవితమంతా ఒక నటనగా పరిణమించింది. ఆ నటనలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడేమో కాని, రంగస్థలంపైకి కాలేదు. ఎందుచేతనో. భార్య పోయినతర్వాత, యోగిగా అవాలను కునేవాడు.

రైల్లో వోమారు "యోగి" బృందంతో గోష్టి సలిపాడు. పరమాత్ముని సందర్శించినప్పుడు కలిగే మహత్తర ఆనందం గురించి, వైరాగ్యంలోని ప్రశాంతతని గూర్చి, హిమాలయాలలో తపస్సువల్ల పొందే వెలుగును గూర్చి వారు ప్రస్తావిస్తుంటే, అతను బుద్ధుడు, రామకృష్ణ పరమహంసనీ స్మరించి, వూహించుకున్న సంతోషంలో మునిగేవాడు. రైలు నిలబడగానే, టిక్కెట్లు లేకుండా ప్రయాణం చేసినందుకు, రైల్వేఉద్యోగి ఆ యోగిబృందాన్ని దింపి తీసుకుపోవడంతో అతని పగటికల కరిగి పోయింది.

అనుకోకుండానే, రామదాసు ఆ కాషాయవస్త్రాన్ని ధరించాడు, మొహానికి గడ్డాలు తగిలించుకున్నాడు. సమాధిలో వున్నప్పుడు యోగి చేతికింద వుంచుకునే కర్రని తీసుకుని మరోగుడ్డ పాగాచుట్టి, అద్దంలో చూసుకున్నాడు. ఆ దుస్తులు బాగా అమిరాయి. కళ్ళలో దీనత్వం, ముడివడిన కనుబొమ్మలు, గంభీరంగా ముడుచుకున్న పెదవులు, తెల్ల వెంట్రుకలలోని పరిపక్వత- అన్నివిధాలా యోగిలా వున్నాడు.

నిజంగా ఇది ఇతనికి తగ్గవేషం, నిజతత్వంకూడా ఇదే. చటుక్కున రామదాసుకి ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఈ దుస్తులతో వీధులోకెళ్ళి సంఘాన్ని చూస్తే ఎలా వుంటుందో...! అదొక అపూర్వమైన మానసికానుభవం. నిజమన్నట్లుగా గడియారం మూడుకొట్టింది. పనిమనిషితో తనింక ఆ పూటకి రానక్కర్లేదని చెప్పాడు, మధ్యగదిలోపల గడియవేసి,

దొడ్డివైపు గదికి తాళంవేసి, వీధిలో అటూ యిటూ చూసి ఎవ్వరూ తనని చూశ్చేదని తేల్చుకుని బైటకి నడిచాడు. నాలుగడుగులు ముందుకేసి ఇంటికేసి, అదే ఆఖరుసారి చూసినట్లుగా, పరకాయించి చూసి, తొందరగా నడవడం సాగించాడు. పెద్ద రస్తాకి చేరుకున్నాడు.

వీధమ్మట నడిచే వ్యక్తులకేసి చూస్తుంటే తనేదో దూరంగా ఎత్తు మీదనుండి చూస్తున్నట్లనిపించింది. పాకుతూ, మెల్లిగా ఈడ్చుకుంటూ కదలిపోతున్న దౌర్భాగ్యపు మానవులు వారందరూ - ప్రతి వ్యక్తి మనో వ్యాధి మేఘంలో మరుగుపడ్డాడు. ఇంటికి తొందరగా వెడుతున్న అతను బ్యాంకు గుమాస్తా - ఇల్లు, మరో బ్యాంకు, భార్యకి మంచం అవతల నిల బడి ఈ డబ్బు కాస్తా దాఖలు చేసుకుంటాడు: ఆ కార్లోపై ఉద్యోగం కోసం పన్నాగం పన్నుతున్న ప్రభుత్వోద్యోగి కోర్కెలు సిద్ధించిన కొద్దీ వారి ఆశయాలు పెరిగి, చివరికి మేఘం బద్దలై పొందిన ఫలితాన్ని ముంచెత్తివేస్తుంది.

రామదాసు పార్కు దగ్గరికి చేరుకున్నాడు. కొందరు పిల్లలాడు కుంటున్నారు....మరికొందరు వస్తువులు అమ్ముకుంటున్నారు. ఇద్దరు సాధులు గంజాయి పడుతున్నారు. వారి ఎదుట పడకుండా, చరచరా నడిచి కాలవ గట్టుకి చేరుకున్నాడు. గట్టున గుడిసెలున్నాయి, చెట్టునీడని స్త్రీలు బుట్టలల్లుతున్నారు. తొందరగా నడిచి ఏకాంతంగా వున్న చోటుకి చేరు కున్నాడు. ఎవరో అతని వెనక నడుస్తున్నట్లనిపించి తిరిగి చూశాడు. నడి వయస్సులో వున్న ఒక వ్యక్తి దీనంగా నమస్కరించి పలకరించాడు.

విచారంతో అతని ముఖం వాడినట్లుగా వుంది: బుజాన వున్న తువ్వాలుతో కళ్ళల్లో తడిని తుడుచుకుంటున్నాడు. అతన్ని పలకరించా లేమో, రామదాసుకు చటుక్కున తట్టిందికాదు.

"ఎవరు నాయనా నువ్వు-దిగాలుగా వున్నట్లున్నావు ?"

"అవును స్వామీ - నన్ను మీ వెంట తీసుకుపొండి."

"ఎక్కడికి ?"

"ఎక్కడికైనాసరే మీరు హిమాలయాల్లో వుంటుంటారు."

కొంచెం నిదానించి, రామదాసు "అవును" అన్నాడు.

"మిమ్మల్ని ఏదీ కోరను, ఎక్కడికో దూరంగా ప్రశాంతమైన నిర్జన స్థలానికి తీసుకు వెళ్ళండి."

"కారణం ?"

"నాకు జీవితమంటే విసుగెత్తిపోయింది ..."

రామదాసు కారుణ్యం సూచిస్తూ నవ్వాడు.

"జీవితమంటే యింత మోహం మొత్తడానికి నీకు జీవితం గురించి ఏం తెల్సు నాయనా ?" అన్నాడు రామదాసు.

"సంసారం త్యజించి, ఇంట్లోనించి లేచిపోవాలనిపించేటంతగా జీవితం గురించి తెల్సు స్వామీ - నేను తిరిగి వెళ్ళను. మీతో వచ్చేస్తాను." అన్నాడా వ్యక్తి. ఇతన్ని శిష్యుడుగా దేశపర్యటన దృశ్యం వూహించి గగుర్పాటు చెందాడు రామదాసు. సరియైన వాక్యంకోసం యోచిస్తుండగా, ఆ వ్యక్తి తన కుడిచేతిని పైకెత్తి చూపించాడు.

"హిమాలయాలనుండి వచ్చిన స్వాములు మీరు—చెయ్యిచూసిన విషయం చెప్పండి"....అన్నాడు. రామదాసు చకితుడయ్యాడు. చెయ్యిచూసి చెప్పడం రాదంటే ? అరచేతిని మృదువుగానొత్తి "నీకు గొప్ప భవిష్యత్తుంది" అన్నాడు. అట్లాగంటే ప్రమాదంలేదు.

"లేదు స్వామీజీ—నాకు భవిష్యత్తు లేదు. దుర్భరమైన గతం మిగిలింది. సర్వమూ త్యజించి నేను మీతో వచ్చేస్తాను." అని ఆ వ్యక్తి గట్టుమీద దిగాలుపడి కూర్చుని, మొహాన్ని చేతుల్లో దాచుకున్నాడు. పక్కన కూర్చుని బుజాన్ని తట్టుతూ, రామదాసు అతన్ని వోదారుస్తున్నాడు.

"ఏమీ తెలియని పసివాడివి నాయనా నువ్వు" అన్నాడు అతను తనవేపు చూడనప్పుడు మాటలు సుళువుగా వస్తున్నట్లు గ్రహించాడు.

"త్యజించవల్సిన వయస్సు నీకింకాలేదు. ఈ విషయాలను గూర్చి అప్పుడే ఆలోచింపకూడదు. ఇంటికివెళ్ళి, భార్యా పిల్లల్ని చూసుగుంటూ, వారి ప్రేమానురాగాలకు పాత్రుడవై యధోచితంగా సమాజసేవ చెయ్యి నాయనా. పారిపోవడంవల్ల సృష్టిలయని భంగం చేస్తున్నావు" అన్నాడు.... నిజంగా వీట్లకేమన్నా అర్థముందా అనుకుంటూ. జీవితం గూర్చి వ్యాఖ్యా నించి సిద్ధాంతీకరించడంకంటె సుళువైంది మరోటి లేదనిపించింది. అనేక మార్లు ఈ సిద్ధాంతాలను పెద్దలు ప్రస్తావించగా విన్నాడు. ఎన్నోమార్లు వీటిని గురించి చదివి యివన్నీ దగా అనుకునేవాడు.

"అవును నాయనా—ఈ చికాకు క్షణికమే. బాధ కాస్సేపటికి ఉప శమిస్తుంది. ఈ జీవితం ఒక రంగస్థలం. ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు దీనిపై ఉంటూనే వుంటారు. నీ పాత్ర నువ్వు నిర్వహించాలి. ఎన్నెన్నో ఘన కార్యాలు నువ్వు సాధించాలి. ఎన్నెన్నో కలలు కన్నావు, నీ పిల్లలద్వారా ఆ స్వప్నాలు నిజమవుతాయి. నువ్వు కొంత సాధించి పెడతావు. అక్కడ వారందుకుంటారు. సృష్టి నిత్యమూ సిద్ధి పొందుతూనే వుంటుంది.

ఆ వ్యక్తి మొహం పైకెత్తి కాలవకేసి చూశాడు. మళ్లాకిందికి దించి మోకాలుమీద ఆనించాడు.

"లేదు - నాకీ జీవితంలో ప్రేమలేదు."

"చెప్పు నాయనా చెప్పు, నిదానంగా చెప్పు."

"తల్చుకుంటే బాధగా ఉంటుంది. నే చెప్పలేను స్వామీ...."

"లేదు నాయనా ఇతరులతో పంచుగుంటే బాధ ఉపశమిస్తుంది. నిన్ను వోదార్చి మనశ్శాంతి గలగచేస్తానేమో యత్నిస్తాను. జీవితంలో సమాధానం కుదిరేటట్లు చెయ్యగలనేమో—నీ వృత్తాంతం చెప్పవు ?"

"మీరు మహానుభావులు. పవిత్రమైన మీ మనస్సుని ఈ తుచ్ఛ మైన ప్రేమగాథతో కలవరపెట్టలేను. మీముందు అల్పుడను కాలేను."

"కాదు నాయనా—అల్పుడవు కావు. భగవంతుని దృష్టిలో

అందరూ సమానులే. పరమాత్మ అన్నిటిలోనూ ఉన్నాడు. తుచ్ఛమైన ప్రేమలో కూడ — ముందు నీ గాథ వినాలని వుంది" అన్నాడు రామదాసు.

ఆ వ్యక్తి కాలవలో చిన్న చిన్న రాళ్ళు విసురుతూ తన కథ చెప్పడం సాగించాడు. "పెద్దవాళ్ళేర్పాటు చేసిన సాధారణమైన వివాహం మాది. పిల్లని చూశాను. నచ్చింది. నా కప్పుడు ఇరవై నాలుగు, ఆమెకి పదహారు. కార్యమవగానే చదువుకోసం కాలేజీకు వెళ్ళిపోయాను. చదువు పూర్తిచేసుకుని ఎనిమిది నెలలకి తిరిగొచ్చాను. ఆమె వొక మగశిశువును కన్నది. హరి అని నామకరణం చేశారు. నాకు ఉద్యోగం దొరికింది. హాయిగా కాపరం చేస్తున్నాం. ఐదేళ్ళ తర్వాత మా రాధ పుట్టింది. హరి ఎప్పుడూ తల్లితోనే వుండేవాడు. రాధకి నా దగ్గర చనువు. రాధ అచ్చంగా నా పోలికే అన్నాడు వో స్నేహితుడు. హరికి ఎక్కడా నా పోలిక లేదని అప్పుడు గుర్తించాను. అసలు మా కుటుంబంలో ఎవ్వరి ఛాయలూ వాడిలో లేవు. వాడు నాకు పుట్టలేదన్న వొక పెద్ద అనుమానం పుట్టింది నాకు. పెండ్లయి పదినెలలేనా కాలేదు. నేను తండ్రి నయ్యానన్నారు...."

ఆ వ్యక్తి మౌనం దాల్చాడు.

"ఇంతేనా నెలలవకుండానే ప్రసవించడమనేది ఉంది...." అన్నాడు రామదాసు. ఎందుకన్నానా అని పెదవి కొరుక్కున్నాడు. ఆ వ్యక్తి విని పించుకోనట్లుగా మళ్ళా సాగించాడు.

"కాని పోలికల మాటేమంటారు ? రోజులు గడచినకొద్దీ నా అను మానం దృఢపడసాగింది. బంధువుల్ని, స్నేహితుల్ని పోలికల కోసం గాలించసాగాను ఋజువు లేకుండా ఆమెపై నిందమోపే సాహసం నాకు లేదు. చిత్రం, నా అనుమానంతోపాటు ఆమె ప్రేమానురాగాలు ఎక్కు వవుతూ వొచ్చాయి. ఇదంతా నన్ను మరిపించడంకోసం చేస్తున్న నటన అనుకునేవాడిని. చూచాయగా ఎత్తిపొడుస్తూ నా అనుమానం బైటపెట్టే

వాడిని. రాద్ధాంతాలయ్యేవి. ఇవన్నీ అన్యోన్యానురాగం సూచించే వోట్ల తోనూ, ప్రమాణాలతోనూ ముగిసేవి....కాని....కాని"

తడితో కళ్ళు బరువెక్కి అతడు చెప్పలేకపోయ్యాడు. మెల్లగా తేరుకున్నాడు.

"ఈ మధ్యాహ్నాం నిజం కనుక్కున్నాను" అని నిట్టూర్చాడు.

"విపులంగా చెప్పు నాయనా...."

"నా కింక అనుమానంలేదు—హరి తండ్రి లక్ష్మీపతి. చిన్నప్పటి నుంచి మేమిద్దరం స్నేహితులం. ఒక వూళ్ళో కొన్ని సంవత్సరాలు పని చేశాము. నా పెళ్ళినాటికి మేమిద్దరం వో వూళ్ళోనే ఉన్నాము. తరవాత కొన్నాళ్ళకి బదిలీ అయి అతను మరో చోటికి వెళ్ళిపొయ్యాడు. ఉత్తరాలు వ్రాస్తూండేవాడు. మొన్న మమ్మల్ని చూసిపోదామనొచ్చాడు.

హరిలో అతని పోలికలున్నాయి ఉన్న రెండు రోజులూ ఆవిడ కూడా మాతో కలిసి సంభాషించేది. నా కర్థంకాని ఆంతరంగికం వాళ్ళ మధ్య వుండేది. మళ్ళా మాటల్లో నాకేమీ దొరకలేదు. ఒకరికేసి వొకరూ యిద్దరూ కలిసి నాకేసి—చూసే చూపుల్లో నాకేదో కనిపించింది."

రామదాసు అప్రయత్నంగా నవ్వాడు.

"మనో చాంచల్యానికి, భ్రాంతికీ యిదీ మంచి ఉదాహరణ— స్నేహితుల్ని ఈ విధంగా ఉపయోగించుకుంటున్నావా, నాయనా?" అన్నాడు.

"అంతేకాదు స్వామీ. ఈ ఉదయం లక్ష్మీపతి వెళ్ళాడు. అతన్ని దిగవిడచి నే యింటికొచ్చేసరికి మధ్యాహ్నామైంది. రాధ నిద్రపోతోంది. హరి యింకా స్కూలునుంచి రాలేదు. హాల్లోంచి లోపలికెళ్ళి పడకగది తలుపులు తెరిచాను. ఆమె అదిరిపడింది. తలంటు పోసుకుని, ఏదో చూస్తూ

కూర్చుంది. నన్ను చూసి బెదిరినట్లు చివాలున లేచి చేతిలో వున్న కాగితాన్ని గుప్పెట్లో ముడిచేసి కొంగులో చెయ్యి దాచింది. జుట్టు గాలికి కదులుతూ మెడచుట్టూ పడింది. శరీరాన వున్న తడి చీరని కొద్దిగా పట్టుకుని వుండడం మూలాన గుప్పెడు కనిపిస్తోంది.

"ఏమిటది ?".... నా ప్రశ్నకి ఆమె ఉలిక్కిపడింది.

"ఏమీ లేదు"....కంఠంలో దౌర్బల్యం ధ్వనించింది.

"ఏమిటో నాకు తెలుసు" అన్నాను.

"అవుతే నన్నడగటం దేనికి ?"

"నే అనుకున్నది సరో కాదో చూద్దామని."

"ఏమనుకున్నారో ముందు చెప్పండి."

"చెప్పను."

"చెప్పకపోతే ఇదేమిటో కూడ చెప్పను."

ఒకడుగు ముందుకేసి.... "ఆ గుప్పెట్లో దేమిటో ఇలాతే" అని గర్జించాను.

"నేనివ్వను" అని రెండడుగులు వెనక్కి వేసింది.

"నేను బలవంతంగా తీసుకోగల్ను తెలుసా."

"అబ్బో—"

"విసిగించక యిల్లాతే—ఊ—" అంటూ దగ్గరికెళ్ళి మోకాలు మీదికి జారిన ఆమె చీరకొంగు పట్టుగున్నాను.

"దూరంగా ఉండండి — వెళ్ళండి" అని కొంచెం బిగ్గరగా అంది.

"ఎందుకివ్వవు ?"

"మీ కీ పట్టుదలెందుకు ?"

"నాకంతా తెలుసు కాబట్టి...."

"ఏమిటా వెర్రి ధోరణి....మీకేం తెలుసు ?"

"నాకేం తెలుసో నీకు తెలీకపోతేగా ?"

"నాకేం తెలీదు" అన్నదామె.

"మొగుడికి చివ్వర్లో కాని తెలీదంటారు !" అన్నాను.

"ఆహా" అని కాస్త వెటకారంగా అని హిస్టీరియా అనిపించే అదో రకం నవ్వుని నిలుపుకుంటోంది.

"చివ్వర్లో తెలిస్తే చివర్లోనే నమ్మాలి కూడ"....అని ముగించింది. పూనకంలా వచ్చేసింది నాకు కోపం. ఆమె నోటిమీద చేత్తో వొక్కటి చరిచాను, చేతిలో వున్నదాన్ని లాక్కోడం కోసం పెనుగులాట సాగించాను. పట్టు వొదలక, మంచంబద్దీ పట్టుగుని నన్నొక్క తోపు తోసింది. నేను మంచంపైన కూలాను. వెర్రి ఆవేశంలో కొట్టడానికి ఏదేనా దొరుకుతుందేమో చూస్తూ హాల్లోకెళ్ళి పింగాణీ వూలతొట్టిని విసిరేశాను. అప్పుడే వొచ్చి గదిలో కెళ్ళబోతున్న హరికి తగిలింది. అమ్మయ్యో అని వాడు కూలడం, నే వెళ్ళబోతుంటే తలుపులు లోపల గొళ్ళెమెయ్యడం జరిగింది. "పో యిక్కడికి రాకు పో" అని వాడు గొణగడం అస్పష్టంగా అనిపించింది. కొండ శిఖరంనుండి పడినవాడిలాగైంది—అఖాతంలోకి కుంగిపోతున్నట్లుగా, అల్లా నడుచుకుంటూ యిల్లా చేరుకున్నాను. స్వామీ—మీరే నన్ను చూడాలి"

ఉద్రేకంతో ఆ వ్యక్తి పెదవులు వణికిపోతున్నాయి. పొరలి వొస్తున్న దుఃఖం మొహాన్ని వికృతంగా చేసింది. రామదాసు అతని మొహాన్ని తుడుస్తూ బుజ్జగించాడు. అతని కళ్ళలోకి తీక్షణంగా చూశాడు.

"చూడు నాయనా, 'నేనిది చేసాను,' 'నేనది చేశాను' అంటావు. ఈ "నేను" ఎక్కడుంది? లేదు నాయనా. ఆకలేస్తే అన్నం కావాలం

టావు. చక్కలిగింత పెడితే నవ్వుతావు. గిల్లితే ఏడుస్తావు మిగతావాళ్ళు ఎవ్వరూ చెయ్యనిది, ప్రత్యేకంగా నువ్వు మాత్రం చేసినది, ఇందులో ఏదుంది? అహాన్ని మరచిపో— కన్నీటికీ, నవ్వుకీ, అతీతుడవవుతావు.... నీ అహం గురించి ఆలోచించి, దాన్ని ప్రేమించి తుదకు ద్వేషిస్తున్నావు. అందుకనే అహంనుండి పారిపోతున్నావు. నువ్వు నీ భార్యనీ, పిల్లవాడినీ ద్వేషించడం లేదు. నిన్ను నువ్వే ద్వేషించుకుంటున్నావు. హరి గాయపడే టట్లు నువ్వు విసిరిన పూలతొట్టి నీ పైననే విసురుకున్నావు. గాయపడి పరుగెత్తుకొచ్చేశావు. ఈ సందర్భంలో ఏదేనా వో శ్లోకం చదవాలను కున్నాడు రామదాసు, కాని తప్పులు చదవడం అతనికి యిష్టంలేదు.

"నే నామెను ప్రేమించాలనుకున్నాను శీలం చెడిపోయిన స్త్రీని ప్రేమించలేను స్వామీ...."

రామదాసు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

"పిచ్చివాడవు నాయనా....నువ్వామెను ప్రేమించలేదు, వాంఛిం చావు. వయస్సు మళ్ళడంతో వాంఛ లేనప్పుడు సాధ్యమైన ప్రేమ—నిజ మైన ప్రేమ.

"సంతోషం లేనప్పుడు ఈ ప్రేమ ఎందుకు స్వామీ...."

"ఈ మాత్రం తెలీదా? నువ్వు అన్వేషిస్తున్నది ఆనందం కాదు. నువ్వు కోరేది కొత్త కొత్త ఇంద్రియానుభవాలు, వయస్సుతోబాటు శారీరక సుఖాలు పలుబడతాయి. హృదయం పవిత్రమైన ప్రేమతో నిండుకుంటుంది. సంసారాన్ని త్యజించడానికి నువ్వు సంసిద్ధుడవేగా?

"ఆ...."

"సరే ఇప్పుడు నీ హృదయం లోపల చూడు, అసూయ, ద్వేషం వున్నాయా?

"అవును స్వామీ—నాకు తెలిసొస్తోంది. మనసులో ఆరాటం తగ్గుతోంది."

"నిన్ను గురించి ఆలోచించకు. నీ భార్యను గురించి, పిల్లల్ని గురించి ఆలోచించు. వారిని ప్రేమానురాగంతో ముంచివెయ్యి. వారిని సుఖపెట్టు. నువ్వు సుఖపడతావు. ఇదే వేదాలు బోధించే రహస్యం."

"ఇది నాకెల్ల సాధ్యమో చెప్పండి?"

"ఎందుకు కాదు?" నీ భార్య గుప్పెట్లో నువ్వు చూడలేదు. అది మామూలు కాగితం కావొచ్చు, ఏనాడో నువ్వామెకి వ్రాసిన జవాబు అవ్వొచ్చు. పాత జాబులు ఎంతో ఆనందాన్నిస్తాయి. ఆ జాబుని ఆమె చదువుతూ వుండొచ్చు."

"అవుతే ఆమె నాకెందుకు చూపించదు?"

"చూడు నాయనా—ఆమెకి నీలాగే అహం ఉంది. నీ అహాన్ని నువ్వు ప్రదర్శించావు. ఆమె తన అహాన్ని బైటపెట్టింది. నీ దౌర్జన్యం, మూర్ఖత్వం ఆమెలో దౌర్జన్యాన్ని, మూర్ఖత్వాన్ని పురిగొల్పాయి. రహస్యమైన స్వార్థాల సంఘర్షణ అది. తిరిగి ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళు: నీ మూర్ఖత్వాన్ని తెలియపరిచి, పశ్చాత్తాపపడి, ఆమెను క్షమాపణ వేడుకో. ఆమె హృదయద్వారాలు తెరచుకుంటాయి. విశ్వాన్ని సహితము ముంచివేసే ప్రేమ నీపై కురిపిస్తుంది."

"మరొకరికి పుట్టినవాణ్ణి నేనెట్లా ప్రేమించగలను స్వామీ?"

"మనమందరం దేవుడి బిడ్డలం. మరొకరికి పుట్టినాసరే, నువ్వు ఆ బిడ్డని ప్రేమించగలగాలి."

"నేనది చెయ్యలేను."

"నువ్వు చెయ్యగలవు. పరిస్థితులకు లొంగి, ఆమె అజ్ఞానంలో అపచారం చేసి ఉండొచ్చు. ఆమె గతాన్ని క్షమించు. మంచిగా ఉండే

టందుకు వొక్క అవకాశమివ్వు. పుట్టిననాటినుండి, చనిపొయ్యేవరకూ మంచిగా ఉండే వ్యక్తులు మనలో ఎవ్వరూ లేరు. అజ్ఞానంలో, యౌవన చాపల్యంలో మనం తప్పటడుగులు వేస్తాం. పొరపాట్లు చేస్తాం — అప్పుడప్పుడు బోర్లగిల పడతాము. లేచి సర్దుకుని మళ్ళా బ్రతుకు సాగిస్తాం. నా కళ్ళల్లోకి చూడు. ఆమె అపచారం చేసిందంటున్నావు. అట్లాంటి అపచారం నువ్వెన్నడూ చెయ్యలేదా—నీలో నువ్వు ఆ ప్రశ్న వేసుగో...."

"కాని నేను పురుషుణ్ని...."

"ఆమె స్త్రీ—పైగా మాతృత్వం ద్వారా పరిపూర్ణత పొందవల్సిన భారం ఆమెపైనుంది.

"స్వామీజీ మీరు చెప్పింది నిజమైతే, అసలు నీతికే తావులేదు."

"ఇదొక వెర్రి నాయనా. వ్యభిచారమొక్కటే దుర్నీతి కాదు. అసత్యం, దగాకోరుతనం, అన్యాయం, లంచగొండితనం, అధికారం, అసూయ, ద్వేషం, పగ, యుద్ధం-ఎన్నెన్నో వున్నాయి ఈ లోకంలో. ఇదంతా దుర్నీతే. దీనిని నువ్వు ద్వేషించి సమాజం నుండి పారిపోవడం లేదే.... సాధించి భాగ్యవంతులైన వారిపట్ల వీటిని ఎందరో హర్షించడమే కాకుండా ఆదర్శంగా స్తుతించడంలేదా? వెక్కిరింపుగా మృత్యువులో అంతమొందే ఈ క్షణిక జీవితంలో ఇదొక అపరాధమా? అనంత విశ్వంలో, ఎడతెగని సృష్టి సమరంలో, ప్రేమలో పరాకుగా కన్నుమూతొక పాపమా! నేనొకర్నెరుగుదును...."

ఏదో చెప్పబోతూ రామదాసు పొరబాటు తెల్సుకుని, చటుక్కున నిలిచిపొయ్యాడు.

"చెప్పండి స్వామీ—చెప్పండి అనుభవం వున్నవారల్లే మాట్లాడుతున్నారు."

"లేదు నాయనా నాకేమీ అనుభవంలేదు. కాని ప్రేమంటే నాకు తెలుసు—విశ్వమంత గంభీరంగా, సృష్టంత శాశ్వతంగా వుండగలదు."

రామదాసు కళ్ళు తడిసి మెరుస్తున్నాయి. నవ్వులోకి దిగిపోయి, ఆ వ్యక్తిని లేవదీసి ముందుకు నడిపిస్తున్నాడు.

"నాతో రా నాయనా...."

"ఎక్కడికి స్వామీజీ ?"

"వైద్యుని వద్దకి. అతన్ని తీసుకుని నీ ఇంటికి వెళ్ళి, పిల్లడిని చూసుకో."

నిశ్శబ్దంగా నడవడం సాగించారు.

"క్షమార్పణ, జీవితంతో సమాధానపడటం. ప్రేమ, విశ్వాసం ఇవి అర్థంలేని ధ్వనులు కావు నాయనా...." అంటున్నాడు రామదాసు. ఇంతలో గట్టునున్న గుడిసెల దగ్గరకి చేరుకున్నారు.

బీదతనం, అనారోగ్యం, ద్వేషం, యుద్ధం — అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా ప్రేమరాహిత్యం — ఇవి నాయనా జీవితంలో అనర్థాలు. వీటిని తొలగించడమే మానవ జీవితం యొక్క పరమార్థం. నీ ప్రేమకోసం తహతహలాడుతున్న నీ భార్యా బిడ్డల దగ్గరకు వెళ్ళు. వారికి ఉపచారం చెయ్యి. అదే పరమాత్మ దర్శనం...."

ఇద్దరూ పార్కు దగ్గరకొచ్చారు. ఆ వ్యక్తి నేత్రాలు, ఉత్సాహంతో పదేపదే ముడుచుకుంటున్నాయి.

"మీరు మహానుభావులు స్వామీ—నాకు అర్థమవుతోంది. నా మనస్సు చల్లగా వుంది. ఇంక అసూయ, ద్వేషమూలేవు....నేను యింటికి వెడతాను. వైద్యుని తీసుకెడతాను....అయ్యో హరి గాయపడి ఎంతగా.... బాధపడుతున్నాడో. ఆమె పాపం....ఆమె ఎంతగా స్వామీజీ, నేను మీకేమివ్వగలను ?"

"నేను చేసిందేమీలేదు నాయనా. ఇతరులకోసం జీవించు దైవం నిన్ను కాపాడతాడు."

తొందరగా నడుస్తూ ఆ వ్యక్తి పార్కు వెనక వైపు వెళ్ళి పొయ్యాడు.

రామదాసు తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు. జరిగిందంతా హాస్యాస్పదంగా తోచింది. వేదాంతం వేళాకోళమనీ, మనిషి దగాకోరనీ అనుకునే వాడు. ఆధ్యాత్మిక చింతనపైనా, దైవం పైనా అతని కెప్పుడూ గురి కుదరలేదు. విశ్వాసం లేని అతని పలుకులనుండి వోదార్పుపొంది, అతని మాటలు నమ్మి జీవిత విధానం మార్చి వేసుకోటానికీ సంసిద్ధుడైన ఒక వ్యక్తి అతనికి తటస్థపడ్డాడు. మానవులు ఎంతటి అమాయకులు!.... గొప్పగా ధ్వనించే మాటలకీ, శూన్యమైన భావాలకీ లొంగి, మోసపోతారు... తన భాషకీ భావానికీ తనే ఉద్రేకపూరితుడై హృదయం సంచలనం కలగడం గుర్తించి రామదాసు చికాకుపడ్డాడు. నుదుటిమీద చెమట్లు కమ్ముతున్నాయి. పాగా తీసేసి, వాక పొరతీసి దానితో మొహం తుడుచుకున్నాడు. సూర్యుడు దిగిపోతున్నాడు. పొడుగాటి నీడలు పడుతున్నాయి. చెట్లు, వీధి. పడమటి ఆకాశం—వీటిపైన సంధ్య వెలుగు ఎర్రశాలువా కప్పినట్లుంది, ఇద్దరు సాధువులు సంచీలు కట్టేసుగుని, కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుగుంటూ కాలవకేసి నడిచిపోతున్నారు. వారిలో ఒకడు వెనక్కి తిరిగి తనకేసి చూసి నట్లయింది. రామదాసు వెంటనే పాగా తగిలించి, పార్కు అవతల వైపుకు వెళ్ళాడు. కుళాయి దగ్గర మొహం కడుక్కుని కాసిని నీళ్ళు తాగి ముష్టి వాళ్ళ మధ్యగా నడచి పార్కుకి లోపలికి చేరుకున్నాడు. అలసటగా వుండి, కాసేపు సేద తీర్చుకుందామనుకుని, వో మూల కర్ర బెంచీమీద మోకాళ్ళు ముడుచుకుని కళ్ళుమూసుకుని కూర్చున్నాడు. కొన్ని నిమిషాలు గడిచాయి. ప్రతిధ్వనించే పిల్లల కేకలూ, నవ్వులూ వినబడ్డాయి.

పిల్లలతో ప్రమాదం, మరోచోటుకి దూరంగా వెడితే మంచిదేమో అనుకున్నాడు. కాని వాళ్ళు ఆటల్లో లీనమైపొయ్యారు. తనని గమనించి

నట్లు లేదు. వారి వొయ్యారమయిన పరుగులు, ముద్దుగొలిపే నవ్వులు, చూడ్డానికి ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. వారి సహజమయిన సంతోషం, అతన్ని సంతోషపెట్టింది—చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆకాశంలో ఎరుపు కరిగి, దట్టమైన ఊదారంగు మేఘాలు కమ్ముకుంటున్నాయి. ఫ్యాక్టరీ కూత వినబడింది. పావురాలు చెట్లమీదికి ఎగురుతున్నాయి.

అతను లెక్కపెట్టాడు. ఆరుగురు పిల్లలు దాగిలిమూత లాడుకుంటున్నారు. ఐదారేళ్ళుంటాయి—ఆ పిల్ల దొంగ: కళ్ళ మీద రుమాలు కట్టివుంది. మిగతా ఐదుగురూ దొరకకుండా అటూ యిటూ పరుగెడుతూ, మొక్కల వెనక, బెంచీలకిందా దాకుంటున్నారు. ఆ పిల్ల చేతులు చాచి, తడుముకుంటూ తిరుగుతోంది. రామదాసుకి దగ్గరగా వొచ్చింది. అతను లేవబోతుండగానే అతని భుజం పట్టుగుంది. "ఇదుగో దొంగ....దొరికాడు....అమ్మదొంగా — ఇక్కడున్నావా?" అని కేకలేస్తూ, మొహాన ఉన్న రుమాలు లాగేసింది. మిగతా వాళ్ళందరూ నవ్వుకుంటూ ఆమెచుట్టూ మూగారు. "ఇదుగో దొంగ...." అన్నది ఆ పిల్ల. మిగతా వారందరూ రామదాసుని అటూయిటూ లాగుతున్నారు. అతని గడ్డాలు వూడి వొచ్చేస్తాయేమోనని భయపడ్డాడు. నిలబడి సర్దుకున్నాడు. ఆ పిల్ల సిగ్గుపడి, ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ పరుగెత్తుకుపోయింది. మిగతావాళ్ళు ఆమె వెనకే పరుగులు సాగించారు.

రామదాసు పార్కుగేటు ముందుకి చేరుకున్నాడు. దూరంగా వో జట్కా బండి నిలిచింది. అందులోంచి, ఇందాకా ఇంటికెళ్ళిన వ్యక్తి, వో కుర్రాడు దిగి, తన వైపుకి నడచి వొస్తున్నారు.

స్వామీజీ మీరిక్కడుంటారనుకున్నాను. అదుగో నా భార్య రాధ: అదుగో ఆ బండిలో ఉన్నారు. పార్కుకేసి షికారుగా బైలుదేరాము. మీరుంటారనుకున్నాము. ఆమెకి మీ దర్శనం చేసుగుని ఆశీర్వాదం

పొందాలనుంది. వీడు హరి. చిన్నగాయమే లెండి తగిలింది. వైద్యుడు బాండేజి వేశాడు. స్వామీ, మీరు చెప్పినట్లే జరిగిందిస్మాండి! అంతా.... ఎటొచ్చి, చదువుతున్నది ఉత్తరం కాదు. నే వెళ్ళేటప్పుడికి మా పెళ్ళినాటి ఫోటో చూసుగుని, జ్ఞాపకాలని వూహించుకుంటోందిట. నే పరాయివాణ్ణిగా ఆ జగత్తులో ప్రవేశించానట.... నేను మూర్ఖుణ్ణి స్వామీజీ.... ఆమెతో అంతా చెప్పేసి క్షమాపణ చేసుకొన్నాను. మీరు మహానుభావులు. క్షణం ఉండండి; వాళ్ళని తీసుకొస్తాను...." అంటూ సమాధానం చెప్పనీకుండా, అతను గబగబ బండి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అతని భార్య, కూతురు బండి దిగడం చూశాడు రామదాసు. మెల్లగా నడుచుకుంటూ వొస్తున్నారు. వారి కేసి చూసి, చివాలున వెనక్కి తిరిగి రామదాసు నడవడం సాగించాడు. వాళ్ళు వచ్చేసరికి అతను అక్కడలేడు. వారిని అక్కడ దిగవిడిచి, ఆ వ్యక్తి పిలుస్తూ వెనకాలే నడచివెళ్ళాడు.

"స్వామీజీ—పెళ్ళిపోతున్నారా....వాళ్ళని ఆశీర్వదించరూ ?"

రామదాసు అతని కళ్ళలోకి చూశాడు.

"పరమాత్మ మిమ్మల్ని ఆశీర్వదిస్తాడు. నేను వెళ్ళాలి"

"ఎక్కడికి స్వామీ ?"

"ఇంటికి...."

"ఇంటికా ? మీకు యిల్లు లేదన్నారుగా...."

"అవును నాయనా దేవుడే నా యిల్లు." అని రామదాసు తొందరగా నడిచాడు. పెద్ద రస్తాకి చేరుకున్నాడు. వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. ఆ వ్యక్తి పార్కులోకి వెళ్ళడం చూశాడు. హరిని చూడగానే అతనే 'దొంగ'ని రామదాసుకి తెలిసిపోయింది. పదిహేనేళ్ళ విద్యార్థిగా వున్నప్పటి తన ఫోటో ఆ మధ్యాహ్నమే చూశాడు. హరి ఆ ఫోటోలో పిల్లాడిలా వున్నాడు. "దొంగ దొరికాడు" అన్న పార్కులో పిల్లమాటలు అతని చెవుల్లో గింగురుమంటున్నాయి. ఆ పిల్లల నవ్వు తలుపులు మూసుగున్న అతని

హృదయం పైన గుద్దినట్లుగా వుంది. తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. వేదాంతం అంతా వేళాకోళం, మనిషి దగాకోరు అనుకునే వాడుగా....తను దగాకోరు, తన జీవితం వేళాకోళం, కళ్యాణిని ప్రేమించి క్షమించ మనగలిగాడాతను? స్కూలు వ్యవహారాలు బైట పెడతానన్నాడు నిర్వాహక వర్గం వారిపై ద్వేషం వల్లకాదా? ఎవరిపై అతనికి నమ్మకం వుంది? తన మీద తనకి నమ్మకం వుందా? కళ్యాణి జబ్బుతో మంచాన పడినప్పుడు, వైద్యుని ఎందుకు వెంటనే పిలవలేదు. చనిపోతే తన బిడ్డని దాల్చిన ఆమెని పెండ్లి చేసుకుందామనేగా?

రామదాసు, తన యిల్లు వున్న వీధికి చేరుకున్నాడు. అడుగు నీర్సంగా పడుతోంది, అస్థిపంజరం వొణుకుతోంది. కళ్ళమ్మట కన్నీరు కారుతోంది. ఆకాశంలో చందమామ మీద సన్నటి పొరలా తెల్లటి మేఘం పడింది. నక్షత్రాలకేసి చూశాడు, చందమామ మీద మేఘం తొలగింది. అతని మనస్సులో ఏదో లేతగా మెరిసినట్లయింది. వీధిలో జనం లేరు— మేడల కిటికీల్లోంచి, దీపాలు కదులుతున్నాయి. ఇంటికి చేరుకున్నాడు. అదిగో అతని యిల్లు—ఇన్నాళ్ళూ తను దాక్కున్న ఇల్లు. తనెప్పుడూ దాక్కుంటున్నాడు—ఇంట్లోనో స్కూల్లోనో గడ్డాల వెనకనో, ఇప్పుడు దొరికిపొయ్యాడు. ఇంక దాక్కోలేడు.

అకస్మికంగా రామదాసు వెనక్కి తిరిగి నడచి వీధి మొగిలో కొచ్చాడు. పెద్ద రస్తాలో తొందరగా నడచిపోతున్నాడు. పార్కు దాటి, గుడిసెలుదాటి, కాలువ గట్టంమ్మటే వెడుతున్నాడు. మొహాన తగిల్చిన గడ్డాలుపీకి, కాలవలో పారేశాడు. ఇంకా నడుస్తున్నాడు. ఇంకా దూరంగా మంచుతో, మసకగా కప్పబడిన ఆ పచ్చకొండ వేపుకి, దానవతలున్న వింతకేసి కదిలిపొయ్యాడు.